

Nord-Salten Kraft AS
8276 Ulsvåg

Saksb.: Tore Vatne
e-post: fmnotva@fylkesmannen.no
Tlf: 75 53 15 48
Vår ref: 2015/3878
Deres ref:
Vår dato: 22.06.2015
Deres dato:
Arkivkode: 561

Varsel om pålegg om undersøkelser og tiltak i Sagvatnavassdraget, Hamarøy kommune

Fylkesmannen i Nordland vil innledningsvis vise til de tillatelser til vannkraftutbygging som Nord-Salten Kraftlag har fått innvilget i Sagvatnavassdraget, og til møte på Innhavet 2. juni der det var en gjennomgang og drøfting av enkelte tiltak i vassdraget.

Bakgrunn

Utbyggingen av vannkraften i vassdraget fra 1955 og fram til i dag har medført en rekke inngrep som har endret de naturlige forholdene for ørret og røye i berørte innsjøer og elvestrekninger.

Undersøkelser av regulerte vassdrag i Nordland viser at innsjøer med røye gjennomgående har overbefolkta bestander, mens bestandene av ørret ofte er tynne og/eller har fisk av bra kvalitet.

For røya ser dette generelle bildet ut til å ha sammenheng med at den i mindre grad enn ørreten blir påvirket av reguleringen både når det gjelder rekruttering og ernæring. Den er mer effektiv enn ørreten til å beite dyreplankton i de frie vannmassene, og den er mindre påvirket av redusert næringstilgang i strandsonen ettersom strandsonen i stor grad domineres av ørreten.

For ørreten ser dette generelle bildet ut til å ha sammenheng med at gyte- og oppvekstområdene i tilløpselvene ofte har blitt forringet, og/eller at reguleringssonen medfører at de strandnære områdene har fått redusert produksjon av bunndyr som er viktig som mat for ørreten. I reguleringsmagasinene kan den enkelte ørret ha en bra kvalitet, men antall større fisk har blitt redusert pga. redusert næringstilgang og eventuelt redusert rekruttering.

Utsettinger kan kompensere for svikt i rekrutteringen, men ikke næringstilgangen. Utsettinger av ørret i flere av innsjøene i Sagvatnavassdraget ser ut til å ha kompensert for redusert rekruttering. Vi mangler imidlertid oppdaterte data som viser hvor stor andel den utsatte fisken utgjør av det som blir fisket i de aktuelle innsjøer/magasiner.

Tidligere undersøkelser av ørretbestandene i vassdraget viser bestander med fisk av bra kvalitet, mens kunnskapen om redusert produksjon er mer usikker. Det er i liten grad

gjennomført undersøkelser som har vurdert muligheten for å styrke den naturlige rekrutteringen i de områdene hvor det settes ut ørret.

Tilgjengelig informasjon tyder på at det har vært store endringer i flere av røyebestandene fra 1950-årene og fram til i dag. Etter vår vurdering er det sannsynlig at endringer i forholdet mellom ørret og røye i stor grad har sammenheng med reguleringene. Bestandene av røye i deler av vassdraget er imidlertid bedre enn det vi ser i mange andre regulerte vassdrag, noe som kan ha sammenheng med et omfattende tynningsfiske de siste 20 årene.

Vurdering

De undersøkelser av fiskebestandene som har vært utført i vassdraget har gitt en god del nyttig informasjon som har blitt lagt til grunn ved vurdering av fiskeregler og ulike tiltak som utsetninger og utfisking. Undersøkelsene viser også at det kan skje betydelige endringer i fiskebestandene over tid, og at det er behov for å følge med utviklingen.

Det er tidligere blitt gjort betydelige endringer i utsettingspålegg i Sagvatnavassdraget som oppfølging av oppdatert kunnskap om fiskebestandene. Det er nå gått lang tid siden det er gjennomført relevante undersøkelser av fiskebestandene i de fleste av de berørte innsjøene i vassdraget, og vi ser behov for å oppdatere kunnskapen. Vi ser også et behov for å få undersøkt mulighetene for å tilrettelegge for økt naturlig gyting av ørret i forbindelse med de innsjøer hvor det settes ut ørret eller hvor ørreten har problemer med å konkurrere med røya.

De rapporter som foreligger tyder på at utfisking av røye i Sandnesvatnet og Store Rekvatnet er et tiltak som er viktig for å bedre kvaliteten på røyebestandene og opprettholde et attraktivt fiske av røye og ørret i et populært og lett tilgjengelig område. Slik vi ser det er det viktig at utfiskingen gjøres på en best mulig måte ut fra tilgjengelig kunnskap, og at den følges opp med undersøkelser som dokumenterer status og endringer.

Tidligere har det fra forvaltningen blitt lagt til grunn at det i regulerte vassdrag bør gjennomføres undersøkelser hvert 5.-10. år. Dette som grunnlag for statusbeskrivelse, pålegg om kompensasjonstiltak og/eller evaluering av kompensasjonstiltak. I forbindelse med oppfølging av EUs vanddirektiv legges det opp til undersøkelser i de fleste reguleringsmagasiner i fylket i løpet av planperioden 2016-2021. Dette varslet følger i stor grad opp forslaget til overvåkingsopplegg for vassdraget, samt foreslåtte tiltak i tiltaksprogrammet som skal bidra til å nå miljømålene. Informasjon om arbeidet som pågår for å følge opp vanddirektivet og vannforskriften legges fortløpende ut på nettstedet Vannportalen (<http://www.vannportalen.no/>).

Konklusjon

Med hjemmel i kongelig resolusjon av 16.09.77 punkt 20 og kongelig resolusjon av 27.06.80 punkt 17, samt delegert myndighet gjennom brev av 22.12.05 fra Miljøverndepartementet, vurderer Fylkesmannen i Nordland å pålegge Nord-Salten Kraft AS å gjennomføre følgende undersøkelser og tiltak i perioden 2016-2021:

1. Gjennomføre undersøkelser av de stasjonære fiskebestandene i samtlige 10 innsjøer som er påvirket av vannkraftreguleringene i Sagvatnavassdraget, inkludert Goigijavrre som tidligere drenerte til Muskenelva. Undersøkelsene i Sandnesvatn og Store Rekvatn skal gjennomføres både i 2016 og 2021, de øvrige kun i 2016.

-
2. Gjennomføre undersøkelser og vurdere mulighetene for å styrke naturlig rekruttering i de innsjøer hvor det for tiden settes ut ørret (Goigijavrre, Slunkajavrre, Store Rekvatnet), samt i innsjøer hvor det er bestander både av ørret og røye (Sandnesvatnet, Strindvatnet, Rotvatnet). Disse undersøkelsene skal gjennomføres i 2016.
 3. Gjennomføre uttynning av røyebestandene i Sandnesvatn og Store Rekvatn i årene 2016-2021, etter mal og anbefalinger fra Universitetet i Tromsø sin rapport 2015:5 med tittel «Takvatnprosjektet – Forskning og kultivering av en overbefolkta røyebestand»

Undersøkelsene og uttynningen av røye skal utføres av- eller under ledelse av et firma, institusjon eller et konsortium med bred ferskvannsbiologisk kompetanse og med spesialkompetanse på undersøkelser i regulerte vassdrag. Prosjektskisser fra aktuelle oppdragstakere skal legges fram for Fylkesmannen innen 1. mars 2016, slik at vi kan vurdere om innholdet er i tråd med intensjonene i pålegget.

Resultatene fra undersøkelsene og tiltakene skal rapporteres årlig, med en oppsummerende rapport ved undersøkelsesperiodens slutt. Sluttrapporten skal foreligge innen 1. mars 2022 om ikke annet blir avtalt med Fylkesmannen.

Dersom det skulle oppstå behov for å endre det varsle pålegget, kan det gjøres etter nærmere avtale med Fylkesmannen.

Dersom grunngitte innvendinger ikke er mottatt innen seks uker etter at dette varslet er mottatt, vil det bli gitt et pålegg i tråd med dette varslet.

Med hilsen

Roar Høgsæt (e.f.)
Fylkesmiljøvernssjef

Tore Vatne
Seksjonsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi per e-post til:
Miljødirektoratet
Hamarøy kommune
Statskog
Sagvatnan grunneiarlag